

EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA klasa VIII – wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

ROZDZIAŁ I. BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- definiuje bezpieczeństwo - wymienia rodzaje bezpieczeństwa -wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	-wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	- wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli –opisuje geopolityczne położenie Polski –wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO)	-definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej -omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski –omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	–opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski
ROZDZIAŁ II. POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
–wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń	–wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	–wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce	–dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia	–omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom
–wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze –rozdziela sygnały alarmowe	–wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych	–opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego	–omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów	–charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania

		wymienia sposoby przeciwdziałania panice		
–wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie	–rozdziela rodzaje i stopnie ewakuacji –opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku –rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne –zna szkolną instrukcję ewakuacji	–omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych	–opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych	
–wymienia główne przyczyny pożarów –opisuje zasady postępowania po dostreżeniu pożaru	–wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku	–rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej	–omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole	–opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego
–wymienia główne przyczyny powodzi –wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi	–opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych	- planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej	–uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi	–wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej
–wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	–omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	–opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur		
–wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	–omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny)	–omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym,	–opisuje zagrożenia towarzyszące tym wypadkom	opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR

-wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce		ratownikowi, osobom postronnym i w miejscu zdarzenia -opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych		
	-opisuje zasady zachowania się na wypadek: • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładniczej • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzanej przesyłki	-rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych	-omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru -	
ROZDZIAŁ III. PODSTAWY PIERWSZEJ POMOCY				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
-wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” -określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym	-wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego”	-wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy	-opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia	-wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych
-podaje numery alarmowe	-wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika,	-demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych -poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową	-opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych	-podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy

	poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób -wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym			
-wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” -opisuje ogniwa łańcucha przeżycia -ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku	-ocenia stan świadomości poszkodowanego -wymienia objawy utraty przytomności -ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC	-udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa) -sprawdza, czy poszkodowany oddycha -zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną -umiejętnie stosuje folię NRC -wymienia główne przyczyny omdlenia -charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia	-układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej	-wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej -wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB
-definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa”	-stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO	-opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej -wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze)	-omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci -wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności	-opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej
-wylicza przedmioty wchodzące w skład	-omawia przeznaczenie i		-opisuje zasady doboru i przechowywania	

apteczki pierwszej pomocy: • samochodowej • turystycznej domowej	podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy		składników apteczki pierwszej pomocy proponuje improvizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia	
–wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający	–wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające –wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je –stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran	–bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne –demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa	–wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna)	
–wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie	–zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów –zakłada temblak	–opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa	–omawia pryncypialne zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa	podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie
–wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie	–demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny	–omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: • oparzeń termicznych • oparzeń środkami chemicznymi • wychłodzenia organizmu i odmrożeń	–proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci	
–omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:	–omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:	–omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: • zadławienia	–omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:	- omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika

-zatrucia -tonięcia -porażenia prądem	-zawału serca -udar mózgu -napadu padaczkowego -ciała obcego w oku	• omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia	-ukąszenia, użądlenia - wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci	w wymienionych wypadkach
-definiuje zdrowie	-wymienia czynniki mające wpływ na zdrowie i różnicuje je na takie, które są niezależne od człowieka, i takie, na które ma on całkowity wpływ	-wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym -wymienia zachowania prozdrowotne -wymienia zachowania szkodliwe dla zdrowia (ryzykowne) i wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków -opisuje przewidywane skutki zachowań korzystnych i niekorzystnych dla zdrowia, zarówno te krótko-, jak i długofalowe	-określa rzetelne źródła informacji o zdrowiu oraz świadczeniach i usługach medycznych -oraz inne, istotne działania, sprzyjające jego prawidłowemu funkcjonowaniu w środowisku przyrodniczym i społecznym	-wymienia wyznaczniki stanu ludzkiego organizmu i opisuje sposoby ich kontrolowania -analizuje i ocenia własne zachowania i możliwości związane ze zdrowiem proponuje indywidualny plan żywieniowy, treningowy, program aktywnego wypoczynku
-wymienia główne choroby cywilizacyjne	-wymienia główne przyczyny chorób cywilizacyjnych	-wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie -omawia objawy depresji, anoreksji i uzależnień behawioralnych	-proponuje zestaw działań łagodzących skutki stresu	-proponuje sposoby zapobiegania chorobom cywilizacyjnym